



Cum azi sunt alegeri, iar intelectualitatea autohtona are o noua prima dona pe care o promoveaza cu spor pe retele sociale, m-am gandit ca n-ar fi o idee tocmai rea sa republic un articol aparut in [Finantistii](#) in urma cu o luna, care concluziona ca politicianii si ONG-urile ar vrea ca toti cetatenii romani sa se ocupe de binele public, si nu de bunurile private:

Romanii ar putea, incepand de la urmatoarele alegeri, sa-si puna bani deoparte nu numai pentru plata taxelor si impozitelor, ci si ca sa plateasca amenda pentru neprezentarea la vot. Chiar daca proiectul de lege initiat de deputatii Tudor Ciuhodaru si Mircia Giurgiu, care vizeaza introducerea obligativitatii votului, nu are sanse prea mari sa fie adoptata si de Camera Deputatilor, dupa ce a trecut prin adoptare tacita de Senat, discutia are toate sansele sa revina in spatiul public.

Politicieni precum Adriana Saftoiu sau oameni de cultura precum Andrei Plesu sunt adeptii acestei idei, cu care de altfel flirteaza si o mare parte a ziaristilor si "formatorilor de opinie". Pentru ei, absenteismul este imoral, iar una dintre cauzele pentru care Romania nu e guvernata bine este tocmai nivelul ridicat al absenteismului.

Impotriva proiectului initiat de cei doi deputati s-au pronuntat mai multi politicieni si organizatii nonguvernamentale. UDMR respinge ideea mai mult din motive pragmatice, nefiind in avantajul sau, dat fiind caracterul mai disciplinat al electoratului sau, care oricum se prezinta la vot. Guvernul, in punctul sau de vedere formulat pe marginea proiectului de lege, a atras atentia ca e neconstitucional. La aceeasi concluzie a ajuns si Asociatia Pro Democratia, care insa a lasat deschisa calea unei dezbateri publice pe aceasta tema.

Punctul de vedere al acestui ONG este caracteristic majoritatii analistilor si ziaristilor. "Urmarind discutiile si analizele din spatiul public pe marginea legii privind introducerea votului obligatoriu, asociatia noastra a remarcat invocarea argumentului potrivit caruia votul este un drept, si nu o obligatie. Aducem in atentia publicului interesat de tema cresterii participarii la vot si la treburile publice ca aceasta delimitare nu este relevanta decat juridic. Dincolo de intelegerea formal-legala a termenilor, dezbaterile actuale din spatiul european si din SUA privind consolidarea democratiei prin stimularea participarii civice transcend delimitarile juridice. Sa nu uitam ca, potrivit noilor abordari civice, orice drept este insotit de o obligatie", precizeaza Pro Democratia.

ONG-ul apeleaza, in pledoaria sa pentru activism civic, la cel mai vechi truc politic, cel de a redefini, de a distorsiona sensul cuvintelor. Iar cel mai des intalnit este acela potrivit caruia dreptul de vot nu mai este un drept, ci o obligatie. De altfel, cu toata dificultatea delimitarii stricte intre drepturile negative si cele pozitive, se poate observa ca acestea din urma sunt cele mai susceptibile sa fie transformate din drepturi in obligatii.

Dreptul la munca devine obligatia cuiva (institutie de stat sau companie privata) de a-ti asigura un loc de munca. Iar dreptul la vot a devenit o datorie de facto, de vreme ce dictatura opiniei publice provoaca un sentiment de vinovatie greu de suportat celor care se fac responsabili de practicarea supremei sfidari la adresa sistemului politic democrat: absenteismul. Dintr-o cetate de indivizi suverani, sofistii publici ne-au transformat intr-o republica de supusi. Nu intamplator, termenii cu care sunt etichetati cel mai frecvent romanii in ultimul timp de catre politicieni sunt cei de „alegatori” si „contribuabili”.

Motivatia e simpla: alegatorii au “obligatia” de a-i vota, iar contribuabilii - de a-i plati. De altfel, asocierea dintre vot si impozite este explicata in proiectul care tocmai a trecut de Senat, ironic, tocmai prin absenteismul senatorilor, el nefiind votat, ci adoptat tacit prin lipsa de cvorum: “votul este o datorie cetateneasca, ca si plata taxelor”.

Ce prevede propunerea legislativa?

- Votul este obligatoriu pentru toti cetatenii romani cu drept de vot.
- Participarea cetatenilor romani la vot este obligatorie.
- Alegatorii care din diverse motive nu pot vota la sectia de votare la care este arondata strada sau localitatea unde isi au domiciliul, vor putea vota si la alte sectii de votare, dupa inscrierea lor pe lista electorala suplimentara. Acestora li se va elibera un inscrist din care va rezulta ca au votat in sectia de votare respectiva indeplinindu-si obligatia de vot.
- Contraventia (reprezentata de absenta de la vot - n.r.) se sanctioneaza cu o amenda de 1.000

Etica vulgara a votului

Scris de Florin Rusu

Duminică, 10 Iunie 2012 16:09

de lei pentru prima neprezentare, cu o amenda de 1.000 de lei si restrictionarea posibilitatii de a obtine orice fel de facilitati fiscale, ajutoare, indemnizatii de la bugetul de stat, la a doua neprezentare si cu o amenda de 1.000 de lei si suspendarea dreptului de vot pentru mai mult de doua neprezentari.

Efectele votului obligatoriu, potrivit initiatorilor

- Cresterea procentului de votanti.
- Schimbarea focalizarii campaniei electorale spre electoratul indecis, care in statele cu vot obligatoriu are o mai mare influenta, putand decide soarta alegerilor.
- Responsabilizarea populatiei si dezvoltarea constiintei civice (votul fiind considerat o datorie cetateneasca, ca si plata taxelor). Astfel, cetateanul va trebui sa se informeze despre candidati si partide, pentru a lua decizia cea mai potrivita intereselor sale politice si economice.
- Legitimitatea Parlamentului si a presedintelui cresc odata cu procentul participarii la vot.
- Reprezentativitatea crescuta a conducerii politice.
- Fraudarea electorala si mita s-ar reduce drastic.
- Determinarea cetatenilor sa se gandeasca mai mult la problemele societatii si sa iasa din izolare si indiferenta.

Vulgarizarea votului

Exista mai multe modalitati de a sustine faptul ca votul este o obligatie. Etica vulgara a votului ar putea fi sintetizata prin doua propozitii. Prima: fiecare cetatean are obligatia de a vota, de la care poate obtine o derogare doar in situatii exceptionale. Cea de-a doua: chiar daca este adevarat ca pot fi candidati mai buni sau mai rai, in general orice vot de buna credinta este acceptabil din punct de vedere moral, absenteismul fiind mai rau decat orice vot.

Cu alte cuvinte, mai bine votezi cu buna intentie, insa prost, in necunostinta de cauza, decat sa absentezi. Condamnarea implicita a absenteismului in conceptia vulgara a eticii votului are la baza o conceptie fetisista asupra democratiei. Aceasta a devenit un scop in sine, si nu doar o metoda de luare a deciziilor. In politica, democratia este una dintre metodele prin care sa se poata decide cand si cum pot fi constransi indivizii sa faca lucruri pe care nu vor sa le faca.

Democratia este metoda prin care se decide cand, cum, si in ce moduri un guvern isi poate ameninta cetatenii cu folosirea violentei. Simbolul democratiei nu este numai cabina de vot, ci cabina de vot supravegheata de o arma de foc. Cel putin din acest punct de vedere, absenteismul are un avantaj: refuza sa participe la stabilirea unor reguli care ii obliga pe ceilalti sa faca ceva ce nu vor. In schimb, cei care participa la vot au obligatia sa aleaga cea mai buna guvernare, adica pe cea care va incalca cel mai putin drepturile celorlalti.

Argumentul valorii instrumentale a votului individual

Acest argument ar putea fi rezumat astfel: Daca poti face ceva ce aduce beneficii mari societatii, atunci trebuie sa faci acest lucru. A vota "bine" aduce beneficii mari societatii. Drept urmare, trebuie sa votezi. Problema acestui argument este ca nu ia in calcul faptul ca votul colectiv conteaza, nu si votul individual: Noi decidem cine castiga alegerile, insa eu niciodata nu decid cine castiga alegerile. Valoarea anticipata a votului individual in cazul unor alegeri intre doi candidati depinde de doua variabile: numarul de votanti (cu cat e mai mare, cu atat valoarea votului meu e mai mica) si majoritatea proportionala anticipata (ecartul dintre acestia anticipat inainte de exprimarea votului).

Sansa ca un vot sa fie decisiv este invers proportionala atat cu numarul de votanti, cat si cu marimea ecartului dintre candidati. Filosoful politic Bryan Barry a construit un exemplu in care un individ ar cunoaste faptul ca unul dintre candidati ar contribui mai mult cu 33 de miliarde de dolari la formarea PIB-ului SUA daca va fi ales decat celalalt. In plus, acesta ar conduce in sondaje, cu un procent de 50,5%, fiind o cursa extrem de stransa.

Luand în calcul numărul de alegatori care și-au exprimat votul la alegerile prezidențiale din SUA din 2004, de 122,3 milioane, acesta a calculat valoarea anticipată a unui vot individual pentru binele comun: 4,77 ori 10 la puterea -2650, adică aproximativ zero. Mai exact 1/2648 penny. Dacă se iau în calcul și costurile, devine contraproductiv să votezi. Dacă, de exemplu, ai de făcut un drum de 5 minute de condus până la secția de votare, decizia de a te prezenta la vot ar putea fi mai costisitoare decât beneficiile votului.

Riscul de a avea un accident de circulație e mai mare decât acela ca votul tău să fie decisiv. Externalitățile negative presupuse de sofatul timp de cinci minute în Nord Dakota sunt de 9,5 dolari ori 10 la puterea -5, mult mai ridicate decât al 2648-a parte dintr-un penny, reprezentând beneficiile votului.

Argumentul “bunului public”

Acesta se bazează de obicei pe metoda reducerii la absurd: Dacă toată lumea ar sta acasă și n-ar vota, ar fi dezastruos. De aceea toată lumea trebuie să voteze. Dar ce s-ar întâmpla dacă toată lumea ar sta acasă și nu s-ar ocupa cu agricultură? Dezastrul ar fi și mai mare. Asta nu înseamnă că toți oamenii trebuie să se apuce de agricultură! Totuși, ar putea fi construită o teorie a votului ca bun public. Spre deosebire de percepția obișnuită, a vota nu e deloc simplu: un vot corect exprimat necesită informare, educare, capacitate de argumentare și de sinteză și simț critic.

E costisitor să devii un votant model, care să nu aibă remuscări după exercitarea votului. Iar ceilalți, cei care absentează, nu sunt, la prima vedere, decât niște free-rider-i. Chiar dacă orecum diferit, și argumentul “virtutii civice” se intersectează cu cel al “bunului public”. Și el susține datoria cetățeanului de a răsplăti societatea, chiar dacă de pe alte poziții, acelea ale unei viete virtuoză. Insa un individ poate “răsplăti” societatea și prin bunurile private pe care le furnizează, nu numai prin cele publice.

Mai ales în actualele condiții ale specializării, un antreprenor sau un angajat extrem de priceput ar putea aduce mai multe beneficii societății muncind în timpul pe care alții îl alocă informării, meditației și exprimării votului. Profesorul Jason Brennan aminteste argumentul contrafactual al stării naturale prezent în gândirea mai multor filosofi: dacă toată lumea s-ar ocupa de interesele sale private, și nimeni nu s-ar ocupa de “binele public”, viața ar fi “scurtă, mizeră și supusă în permanentă diverselor primejdii”.

Brennan contruiește o stare naturală contrară și se întreabă ce s-ar întâmpla dacă toată lumea

Etica vulgara a votului

Scris de Florin Rusu

Duminică, 10 Iunie 2012 16:09

s-ar dedica “binelui”, respectiv activismului politic. Lumea s-ar reuni in adunari, ar delibera, ar vota si adopta legi, insa nimeni nu ar mai produce nimic. Daca toata lumea ar fi hiperactiva politic n-ar mai exista nici hrana, nici muzica, nici locuinte, nici arta, iar viata ar fi “scurta, mizera si supusa in permanenta diverselor primejdii”. {jcomments on}